

ივერია

ფანი მათი შაური

1909 წ.

№ 19

11 მანკა

სალიტერატურო და საკოლიტიკო ბაზეთი გამომცემის ორგანიზაციით

რედაქციის ადრესი: Тифлисы, Гановская ул. д. № 6. К. П. **Туманову.**

გაზეთი „ივერია“ გამოდის ორშაბათობით, ცალკე № ღირს ევლე- გან ერთი შაური. ნომერში მოთავსებული იქნება კვირა დღის ამბები და დეპეშები, რომელიც სხვა გაზეთებში სამშაბათობით გამოდის. **წლის ფასი 3 მან. წლის დაღმავალი 2 მან.** სარედაქციო ნაწილის გამგე კ. პ. თუმანიშვილი.

ტფილისის ს.-აზნ. საადგილ-მამულო ბანკის ზედამხედველი კომიტეტი

ამით აღწევს ბ-ნ რწმუნებულთ, რომ 1909 წლის 23 მაისთვის დანიშნულ ბანკის რწმუნებულთა საზოგადო კრებაზე მოხდება არჩევნები ამ ბანკის გამგეობის წევრისა, ნაცვლად 21 აპრილს გარდაცვლილ გ. ა. სულხანიშვილისა.

სკლიის გუბერნიის თავად-აზნ. ნი- ნამკოლოს თანაგვ. ალმასრ.

ამით აცხადებს, რომ ტფილისის გუბერნიის მორიგი კრება მოხდება 24 ამა მაისს ქ. ტფილისში.

ტფილისის სათავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკის **ზედამხედველი კომიტეტი**

აღწევს ამ ბანკის რწმუნებულთ, რომ წესდების მე-90 პარაგრაფის თანახმად, 23 მომავალ მაისს დღის 11 საათისთვის, ტფილისში, ბანკის სადგომში, ფრილიონის ქუჩაზე, დანიშნულია წლიური კრება რწმუნებულებისა.

- განსახილველი საგნები:**
1. 1908 საოპერაციო წლის ანგარიში ბანკის მოქმედებისა და მოხსენება ამის გამო.
 2. ბანკის ხარჯთ-აღრიცხვა 1909 წლისათვის.
 3. პროექტი ინსტრუქციისა ბანკზე დარჩენილ მამულების მართვა-გამგეობისათვის.
 4. მოხსენება ზედამხედველ კომიტეტისა კომიტეტის მოქმედების შესახებ 1908 წ.
 5. არჩევანი ზედამხედველ კომიტეტის რვა წევრისა, ნაცვლად გ. დ. გვაშვილისა. რომელიც უკვე გავიდა, თავ. კ. ნ. აფხაზისა, თავ. ს. რ. ვახაშვილისა, უგან. თავ. პ. ა. გრუზინისა, თავ. გ. ნ. დიასამიძისა, თავ. გ. გ. შალაშვილისა, ნ. ზ. ცხვედაძისა და თავ. დ. ე. ჩოლოყაშვილისა, რომელთაც სამსახურის ვადა უთავ- ედებათ; არჩევანი დამფასებელ კომისიის სამის წევრისა, ნაცვლად თავ. კ. ზ. მაყა- შვილისა, ი. პ. მგალობლიშვილისა და ლ. ა. ფურცელაძისა, რომელთაც სამსახუ- რის ვადა უთავადებათ, და სამის მათი კანდიდატისა.
- რწმუნებულთა კრება შესდგება, რომენი რწმუნებულთ უნდა დაესწროს.

ტფილისის საიმპერატორო სამუსიკო სასწავლებლის
ფორტოპიანოს იმწყობი
ბ. ლ. სარიშხაროვი
ფორტოპიანოს ქველან, რაზიხუთა ქუჩა № 11.
მიიღება შესაქველად ყოველგვარი როიალი და პიანინო პასუხისმგებლობით იყრდება როიალიდან და პიანინოდან მტვერის გამოსაბერავი. ფასი 3 მანეთი.

გაგებობა
ქუთაისის სათ.-აზნ. საად.-მამულო ბანკისა
ამით აღწევს ყველას, რომ დასახლებულ ბანკის საავლო კუპონების და სატრა- ტო გირავნობის ფურცლების განაღდება ხდება სახელმწიფო ბანკში და ყველა მის დაწესებულებაში.

ბ ა ი ლ
„კ ა ვ ე ლ ო ნ დ ო ნ ი“
გოლოვინის ქუჩა, მინთაშვილის სახლი № 6 „სობრანის“ ქვეშ. მუდამ იყრდება: ხილე- ულის და მინერალური წყლები საუკეთესოდ მოწყობილ ქარხნის

გ. ე. ლალიძის და კოვკ.
აგრეთვე ყავა, ჩაი, შოკოლადი, შაქონი, მაროჩი, ლუდი ადგილობრივი და შემოტანი- ლი, სხვა და სხვა ცივი ზაქუსკა, ბუტერბრადი, ცხაი პაროკეტი და პაროკეტი. სისუფთავე და კარგი სამსახური. აფესთან ბალია წყლის შარავანდით.

საზაგაფილო-თხინვალის
ა დ გ ი ლ ე ბ ი ს ქ ე ი დ ვ ე ლ თ ა ს ა ე უ რ ა დ ე ბ თ დ
ამ წლის 27 აპრილს გაუთავდა ვილა ბ-ნთ მაქაიკოიანსა და გელოვანს, რომე- რნიც ჰყიდნენ ამ ადგილებს. ახლა მამულის პატრონი ვაცხადებთ საყოველთაოდ, რომ ამ ადგილების მყიდველთ უნდა მიმართონ ჩვენ რწმუნებულს დავით წულუ- კიძეს (სახხლის ქ. თავ.-აზნაურობის ქარვასლა, № 113).

ს ა ხ ე თ ი მ ე დ გ ი ნ ე თ ა ა მ ს ა ნ ა გ ო ბ ა
ს ე შ რ ო
ამხანაგობის წევრთა ვენახების ღვინო ბოთლი 25 კაბ და მეტიც. მუდამე მუშტრკის ღვინო დაკეფულ ფასებში კვლევათ **მალაზია იმყოფება ერევნის მოედანზე, თამაშევის ქარვასლაში**

ტფილისის ქალაქის გამგეობა
სთხოვს ყველას, ვისაც სურს ქალაქის ელექტრონის სადგურის მოწყობა იკი- სროს, იმ პირობით რომ იგი მანქანა დაიდვას (55 და 35 ძალიანი), წარმო- დგინონ კონკურსისათვის ხარჯთ-აღრი- ცხვები 16 მაისამდის. დაწერილებით ცნობების მიღება შეიძლება გამგეობის სამსუხეგლო განყოფილებაში.

ღვინოები „მ მ ლ ა ა ნ ი“
თ. ი. ზ. ანდრანიკაშვილისა და კამბ

ტელეფონი № 493

Д.З.САРАДЖЕВЪ
ТИФЛИСЪ.
КАВКАЗСКИЙ
НАТУРАЛЬНЫЙ
КОНЬЯКЪ

1909 წლის საზაფხულო სეზონი
კ. ს. დორთუნიშვილი
სოლოლაკის ქუჩა, გურგენოვის სახლი ტელეფ. № 583.
აბრეშუმეულობის და შალეულობის განყოფილებაში
ა უ ა რ ე ბ ე ლ ი ა ხ ა ლ ი ს ა მ ო ნ ე ლ ი

პ. ს. დორთუნიშვილი.
სოლოლაკის ქუჩა, გურგენოვის სახლი.
მ ა უ დ ი ს გ ა ნ ყ ო ფ ი ლ ე ბ ა შ ი
მრავალი ახალი საქონელი, ყოველნაირი შალის, ტილოსი და მიტკილის მატერიები ხ ა კ ი.

პ. ს. დორთუნიშვილი.
სოლოლაკის ქ. გურგენოვის სახლი.
ს ა ზ ა ფ ხ უ ლ ო ფ ე რ ა დ ი მ ა ტ ე რ ი ე ბ ი . ა უ ა რ ე ბ ე ლ ი ა ხ ა ლ ი ს ა მ ო ნ ე ლ ი .

პ. ს. დორთუნიშვილი.
სოლოლაკის ქ. გურგენოვის ს.
მ რ ა ვ ა ლ ი ნ ა ი რ ნ ა ი რ ი
ს ა რ ა ტ ო ვ ი ს ს ა რ ჰ ი ნ კ ა
ეს სარბინკა ხელთ არის ნაქსოვი, ამიტომ მეტად გამძლე, კარგი სახმარი, მსუბუქი და კობტა. რეცხვაში არ ხუნდება.

გ რ ა ვ ა ლ ი ს ა მ ო ნ ე ლ ი
ქაღების კაბებისათვის, კაპოტებისთვის, ბლუზებისთვის და სხვ. აგრეთვე კაცის, ქალის და ბავშვის თეთრეულებისათვის და სხ.

პ. ს. დორთუნიშვილი.
სოლოლაკის ქ. გურგენოვის ს.
ს ა მ ე ბ ე ლ ო მ ა ტ ე რ ი ე ბ ი ს ა ხ ა ლ ი ს ა მ ო ნ ე ლ ი : ფ ა რ დ ე ბ ი , ს ტ ო - რ ე ბ ი , კ ა ნ ე ნ ე ბ ი , კ ო ნ დ რ კ ი .
ყოველნაირი საჩხობლო მატერიები.

კახეთის სამდგილო
ღ ვ ი ნ ო

ტელეფონი № 31

„კ ა მ ო ბ ა“
0-1

ჩვენ უკვე აღვიწინეთ, რომ „პროგნოზი“ სტეფანე, როდესაც აცხადებს, ქართველ მოღვაწეს ხელთ არ არისო ერთგულ იდეალების განხორციელება. ჩვენ აღვიწინეთ, რომ ქართული ენის გაძლიერება და შემოქმედება სწორედ ქართველ მოღვაწეს ხელთ არის და უმისოდ არ მოხერხდება.

ესევე თქმის ქართული ენის სასწავლებლებში შემოქმედება... პროგრამების შექმნა სახელმწიფო სასწავლებლებში არ შეუძლია, მაგრამ შინაურ აღზრდაშია უკეთესი, განა, მთავარია, და აქ, ოჯახში, ქართველი მოღვაწე ცდილობს, განა, ქართული ენის გაძლიერებას, ცდილობს, განა, ბავშვის გულში იმ თავიფრთხილად, რომელიც ენისათვის სიყვარულის თესლი, ასწავლის, განა ქართულს, აწვიდს ქართულ წიგნებს და ქართულ საყვარლო ტურნამენტს აკითხებს თუ არა? სკოლაში მოქმედება ქართველ მოღვაწეს არ შეუძლია, მაგრამ სკოლის გარეთ ხომ თავისუფალია იგი თავის მოქმედებაში? მთავარია გვიშინოს განა, სადავგო და საყვარლო წიგნების კითხვას? ჩვენ თვითონ აბუხან ვიგდებთ ქართულს, შინ მის პატრიარქისადმი ან ვაჩვენებთ ქართულს, ხელს არ ვუწყობთ სკოლის გარეთ ქართული ენის განვითარებას, — ვაჩვენებთ ქართულს და ვაძიებთ, სკოლაში შესვლა და სკოლაში ქართულის გაძლიერება არ შეუძლია. პოლონელ მოღვაწეებს ხელშია არ იყო სკოლაში შესვლა, იქ მთავარია ადგილობრივ ენას უფრო სასტიკად ცხვენია, მაგრამ მოახერხეს თუ არა პოლონელმა მოღვაწეებმა მოწვევებში პოლონურ ენისადმი სიყვარულის გაღვივება, გააგრძელეს თუ არა პოლონურებში ერთგული მიმართულება?

ის, რისი მიღწევა მოახერხეს პოლონელმა მოღვაწეებმა, შეიძლება მოახერხოს ქართველმა მოღვაწემ, საქარა მხოლოდ რეალურ ნიადაგზე ყოფნა და თავის დაწინაურება იმის, რაზედაც მხოლოდ ოქცნება შეიძლება, რისი განხორციელება ჩვენზედ არ არის დამოკიდებული, რაც ჩვენ ხელ არ არის...

და ის სწორად აქვთვენი ვიწყებთ ჩვენ ქართველ მოღვაწეებსაც, თუ მათ მართლა სურთ ქვეყნის სამსახური და ქართველ ერის კეთილდღეობა თუ მხოლოდ სიტყვის მასალად არა აქვთ ნაზიარ თავიანთ მოქმედებაში...

ან თვით ერობის შემოღება ავიღო... მართალია ამის შესახებ კანონი მთავარობამ და სათათბირომ უნდა გამოსცეს, — მაგრამ, განა, მხოლოდ კანონით კეთდება საქმე? მთავარია ხომ ამბობს, ჯერ საქმარისად მომზადდებელი არა ხათრ ფორმისათვის, ჩვენ ვუბნებთ, როგორ მოვემზადებოდით, როდესაც თვითონ მოღვაწეობა არ გეკონიათ. ამ კამათში დრო გადის და გავიწყდება, რომ თვითონ ერობის შემოღებულად შეგვიძლია ხალხის მომზადება, რომ საერთო თვითონ განვიხილოთ შემოღებულად შეიძლება. პოლიტიკის სიკეთეს ვაფასებთ, რომელიც ამ თვითმართებლობას უნდა დაეხმოს. ჩვენნი ბანკები, ჩვენნი დემოკრატია და სარეგულაციო, ჩვენნი ქალაქის თვითმართებლობები, შავი ქვის საბჭო სხვა და სხვა დაწესებულება — სკოლა, სადაც უნდა მომზადდეს მომავალი საერთო მოღვაწეობა, ყველა ამ დაწესებულებაში თავის მოქმედებით ხალხს უნდა დაწინაურდეს საზოგადოებრივ პრინციპის უზარატობა, ამ დაწესებულებაში ნაყოფიერი მოქმედება უნდა იტყვიდეს ხალხს და საზოგადოებრივ პრინციპის გაძლიერების სურვილს იწვევდეს. აქაც ქართველი მოღვაწის ხელთ არის ამ სურვილის გაძლიერება და გაძლიერება — აქაც ქართველი მოღვაწე ამას არ ცდილობს, გულზე ხელ დაკრფილი ოცნებებს და იმედი ამყარებს, რომ ვინმე როდისმე მიიღებს მოქმედებას და მოგვანიჭებს თვითმართებლობას...

ყველა საქმეში საქარა ამ საქმით ფართო მასხერის დაინტერესება, ყველა საქმეში ამათ დემოკრატული ხასიათის იღებს და ამ დემოკრატული ნიადაგზე დგომით შეგვიძლია ხშირად მალა დაგაძლიეროთ ერთგულება, რომელსაც სახელმწიფოში საქარა მხოლოდ უფლებები ხელში ჩაგდება აქვს და რომელიც თავის ნებით არაფერს არ მოგვანიჭებს. ამ მალდაკანებში ქართველ მოღვაწეს ძილი სასახურის ქარავე შეუძლია,

— ტყუილად ჰგონია „დავით“ — რომ ქართველ ერს რუსეთში არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს. სახელმწიფოში გაბატონებული ეროვნება რიკებთან სხვა ეროვნებებთან შეთანხმებულ მოქმედებას ადვილად შეუძლია ძალია დააქაროს გაბატონებულ ეროვნებას და ერთგულ თანსწარობის პრინციპი მიადებინოს... ამიტომ ჩვენ სრულებით არ ცდილობთ ერთგულ განმარტობას — პირიქით სხვა ერებთან შეთანხმებისაკენ ვიწყებთ ქართველებს და ვამბობთ, რომ ამ შეთანხმებით შეიძლება საქმის მოწყობა. ქართველმა ერმა უნდა შეიფაროს, რომ მას ბევრი რამ საერთო აქვს სომხობასთან, მაშინდინათან, პოლონურებთან, ლატვიებთან, უკრაინურებთან, ცხრალურებთან და სხვა დასავლურ ერებთან, ბევრი რამ საერთო, რაც ამ ერებს ერთმანეთში აკავშირებს და სახელმწიფოში გაბატონებულ ეროვნებას უზარადად აძირებს. ამიტომ ყველა ამ ერებთან დაახლოება მივაგონო საქარა, იმედივით შეუქმნარეულ ბოროტმოქმედებთ მივაგონო ჩვენი გემგმკურის მეტირება პოლონურების შესახებ, ამიტომ შევძლო გვეგონა, როდესაც ჩრდილოეთისკენ იმედით ვაიურებთან ჩვენებური მოღვაწეები, პოლიტიკურ ნიადაგზე სხვა ერებთან შეთანხმებას ვაუბრებ აქ, კავკასიაში ხანატიურების და „ხაკავაზის“ არ იყოს ერთმანეთში სუფრზე წამოსროლილი ორიოდ სიკეთეს შესახებ კიკლაობენ და ერთგულ მტრობას აძლიერებენ... ეს შეთანხმება ჩვენ ხელთ არის, ეს შეთანხმება ძლიერი იარაღია ერთგულ მიზნების მიღწევის საქმეში, ეს შეთანხმება შესაძლოა ხდის სხვებთან მიზნების მიღწევას...

ჩვენ ვიწყებთ ქართველ ინტელიგენციას ამ მოქმედებისაკენ, გვინდა, რომ ქართველი ერი ამით ოცნების სათავედ აღიქვას მწიფარე სინამდვილეს დაუბრუნდეს და თავის მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად თვითმოქმედების სწორ გზას დაადგეს...

ამ გზას მას უზნებლად, ამ გზაზე სარულს მას არ აცლიან ისინი, ვინც ეუბნებიან, ხსნა სოციალიზმის გარეშე არსებობსო, — ვინც სოციალიზმის ხატის წინ სალოცველად ხალხს ამოქმედებს და საიქიოს ხსენებით ახლანდელ დაბეჭდვებს ავიწყებენ ხალხს...

სოციალიზმის გარეშე თუ არის ხსნა და კეთილდღეობა — ამას არ ამბობენ და ამის შესახებ ზოგიერთ ცნობას მკითხველებს შემდეგში ცოტაოდნა მინაც ვაუბნობარბთ.

ს. თუმანიშვილი.

საქართველოს საზოგადოებრივი პრინციპების

ჩვენნი პირველი წერილი ქუთაისის საერთოერო ბანკის შესახებ ზოგიერთს ალბათ ეწყინებოდა, — იტყვიან, ს. თუმანიშვილი ბანკს სახელს უტყბავს, ხელს გვიშლის ამ ბანკის საქმეში გამოყვანოთ, სადავთოდ ხელს იმას, რაც შინაურულად უნდა მოეწყოსო... ამიტომ ბანკის მტერისად ვადგინებენ...

ჩვენ სხვა აზრს ვაფასებთ. მართალია, ბანკის შესახებ წერა ვაფასებთ ხშირად არ ვარგა, მართალია ისიც, რომ ჩვენი ნაწერი ცოტაოდნა შეიჭრა გაუტყბავს საწერი ბანკის სათავეში მყოფ ახლანდელ გამოცემას, მაგრამ ბანკისთვის თვით ესლანდელ გამოცემაზე მეტი ზიანი მიუყენებ ბანკს არ შეგვიძლია და ამ გამოცემისაგან ჩვენივე შეცდომების მხოლოდ და „შემდეგ“ მინაც თვითად აცლებს ბანკზე მეტ სარგებლობას მიუტანს ქუთაისის საერთოერო ბანკს, რომლის არსებობა ქუთაისის ვაჭრებისთვის და ქართველ საზოგადოებისთვის აუცილებელი გვეგონა.

ჩვენ აღვიწინეთ, რომ 1904 წ. ხარალად მიღებულ 519 ათას მანეთში ამა წლის 1-ლ იანვარამდის შემოვიდა თითქმის 522 ათასი მანეთი. ე. ო. რომ დღეს ის ხარალი სრულად გადახდილია. ამისად მიუხედავად უკანასკნელ წლის ანგარიშებში მინც სწერია გადახდილად 200 ათას მანეთზე მეტი და ამ ფულში გამოგების წინადადება 198 ათასი მანეთი წვევრებმა წაღეს ფულად უნდა შემოიტანათ. რა არის ის მიზეზი? ერთი ახსენებ, რომ იმ ძველ ხარალის განაწილებას დღემდის ვერაფერი შეგვლია, მიუხედავად

იმისა, რომ შავი ქვის ვასილი იაფია და ვადა ვადა ულ თამასუბებში ფული ნაწილ-ნაწილ მინც შემოიღო? მინც იცხადია: 1904 წელს შემდეგ ბანკს ყოველ წელიწადს დიდხალი ხარალი მოსიღება, — მისი ოპერაციები შეტყობდა, რადგანაც ბევრმა ვაჭრებმა ფული ბანკიდან და თამასუბებშიც ნაწილები ფული დარჩა ვაჭრებში, ოპერაციების შემტყობას თან მოჰყვა შემოსავლის შემტყობა, — ბანკის ხარჯები კი უწინდელი დარჩა და ამ ხარჯების გასტყობვას ბანკი თავის შემტყობულ შემოსავლით ვერ ახერხებდა. ბანკის გამოცემა კი იმის პატივად, რომ ვულ ახლანდელ ეროვნულ წვერებისათვის საქმის წამდელი მდგომარეობა, დადანივინა მთების ბანკის ახალი ხარალი, მთავრად და ცდილობდა ისე მოეწყო ანგარიშები, თითქმის 1904 წელს შემდეგ ხარალი კი არა, მოგებაც ჰქონდა... მართალიც ვაჭრები 1905, 1906, 1907, 1908 წწ. ანგარიშები, — აქ ბანკის სათადარგობო თანხაც შეტყობებოდა, რადც სარგებრო ფონდიც ვაჭრებმა, შავი ქვის მოგებაც ნაწილებდა. ასე უფროდნა: ადამიანს ბანკს ყოველწლიურად მოგება უჩრება და ხარალით თუ არის ნაწილები — წვერებისაგან გადასახდელი, — ეს ხარალი ძველი დროინდელია და ბანკის ახლანდელი ოპერაციებს არ შეეხება.

მაგრამ, საუბედროოდ, ეს ეგონება მხოლოდ იმას, ვინც ხელში აიღებს ბანკის ყოველ წელიწად ანგარიშებს და ვისაც აქ ანგარიშების გარეშე სრულებით არ შეუძლია. სხვა და სხვა ბანკები, და ვაჭრებში ცოტაოდნა მინც გამოცდილი პირები ბანკის ანგარიშებში ადვილად ამოიკნებენ იმას, რაც ჩვენ ამოვიკითხეთ, ე. ო. რომ ძველი ხარალი უკვე გადახდილია და რომ ბანკს ყოველ წელიწად ოპერაციებში ახალი ხარალი მოსიღებს...

აღივთ, მაგალითად, უკანასკნელი წლის ანგარიშები: — წვერებ-მოგების ანგარიშები (გვ. 2-2) სწერია: 1907 წლიდან დარჩენილი იყო შავი ქვის მოგება 31,931 მ. 88 კაპ., 1909 წლისათვის კი რჩება შავი ქვის მოგება 27,053 მან. 05 კა., ე. ო. ამ მოგების რაოდენობას დააკლდა თითქმის ხუთი ათასი მან., რომელიც ბანკს უკანასკნელ წელს ოპერაციების წამდელ ხარალი არისო, ასე უნდადა ბანკის გამოცემა, რომ დაშვებული ანგარიშები ვაჭრებს უფლებს, სწორად ასე ვაჭრებს ანგარიშები „ანგარიშების“ მაც, ასე ვაჭრებს იმთა, ვისცდილობს, ვისთვისაც ანგარიშები არ იბეჭდება...

ბანკები სხვანაირად განსჯიან: ამ მოგება-ხარალის ანგარიშში სწერია შემოსულად 1908 წლის განმავლობაში მოგება 122,997 მანეთი, მაგრამ ამ ფულში მთავად არ ჩაითვლება ამა წლის ოპერაციების მოგება: მართალიც, ამ 122,997 მანეთში ჩაითვლილია: 1) 1907 წლიდან დარჩენილი, შავი ქვის მოგება 31,931 მ. 88 კა., ე. ო. მოგება, რომელიც წინა წლებში დარჩა და რომელიც 1908 წელს არ შემოსავლია. 2) შავი ქვის ბანკების აწმენილი დარჩენილი 12,698 მან. 28 კა. — ეს სარგებელი კი არ არის — თვინი, თვინი, ხარალად ჩაივლილი 1904 წ. ეს ფული უნდა მოხმარებოდა წელიწადის გადახდას, უნდა მოხმარებოდა ცალკე ჩაწერილ „შავი ქვის მოგებას“, იმ 31,931 მან. 88 კა., რომელიც წავება მოგების ანგარიშში წინა წლიდან გადახდილია სწერია.

ეს 12698 მ. 28 კა. ამ წლის შემოსავალს უნდა გამოეყოფოთ, რადგანაც მას ამ წლის ოპერაციებთან არავითარი კავშირი არ აქვს. ვაჭრებმა ძველი ნიღბი რომ გაიღიდოს და ამ ძველი ნიღბის განაღდებათ წლიური ხარალი რომ დაფაროს, შეუძლია, განა, სტაქს, წერილს ხარალი არ მომსულიაო. თუ უნდა სიმართლის გაგება, თუ უნდა მტკიცე ნიადაგზე დაყენოს თვისი ვაჭრობა, თავისი ყოველწლიური მოგება ამ ხარალი კარგად უნდა გამოიყვლიოს, თორემ ისევე აწმენა ანგარიშები, როგორც ბანკის გამოცემა აწმენა.

3) ამავე 1908 წ. მოგება წიგნების ანგარიშში შემოსულად სწერია ხარალად ჩაითვლილი ვაჭრებში შემოსული 13234 მ. 39 კაპ. თუცა ამავე წელს ნაპროტესტული თამასუბა 5751 მანეთის, ე. ო. წარმოედგინათ ვაჭრები, თითქმის ამ წლის ნაპროტესტული თამასუბა ყველა ამავე

წელს გადახდილია, (თუცა ნამდვილად შესულია ეს 13,000 მანეთი მხოლოდ წარსული წლების ვაჭრებში), მინც უნდა აღიაროთ, რომ 7488 მან. 79 კა. (13234 მ. 39 კა. — 5751 მან.) 1908 წლის ოპერაციებს არ შეეხება და ამიტომ ამ წლის მოგება-ხარალის გამოანგარიშების დროს არ უნდა მივიღოთ მხედველობაში.

ამნაირად მოგება-ხარალის ანგარიშში ნაწილები შემოსავლიან (გვ. 23), — 122997 მანეთიდან უნდა გამოეყოფოთ 1) 31931 მ. 88 კა., — წარსული წლების შავი ქვის მოგება. 2) 12698 მ. 28 კა. — შავი ქვის ბანკების აწმენილი შემოსავალი, ე. ო. ისევე წარსული წლების ხარალის აღსახდელი. 3) 13234 მ. 39 კა. — ძველი ვაჭრების განაღდება, სულ უნდა გამოეყოფილი 57846 მ. 55 კაპ. დარჩება ამ წლის შემოსავალი 65132 მ. 45 კაპ. — ეს 65 ათასი მანეთი და მხოლოდ იგია წლიურ ოპერაციების წამდელი შემოსავალი.

ამავე წლის ხარალად ნაწილები 95943 მან. 95 კა. ამას რომ გამოეყოფოთ 5751 მანეთი ნაპროტესტული თამასუბისა, რომელიც ჩვენ უკვე გადახდილად ჩაითვლილი, ნამდვილი ხარჯი გვეჩვენება 90192 მან. 95 კაპ. ამას ახლი რომ გამოეყოფოთ წლიური ოპერაციების შემოსავალი 65131 მ. 45 კა. დარჩება ხარჯი შემოსავალზე მეტი 25060 მ. 50 კა., რომელიც 1908 წ. ოპერაციების წამდელი ხარალია.

ასევე შეგვიძლია გამოვიგვიგარიშოთ წინა წლების ხარალიც, იქაც წავება-მოგების ანგარიშში წლიურ ოპერაციების შემოსავლად სწერია ასევე რამდენი, რაც წლიურ ოპერაციებს არ შეეხება.

ან როგორ არ იქნება და ხარალი? 1905 წელს აქვთ ბანკის ოპერაციებმა შესაძლებელი იყო, უწინ თუ ერთი მილიონი მანეთი იყო ვაჭრებში თამასუბებში და თითქმის 800,000 მანეთი საქონლის და პროცენტთან ქაღალდების კირაოდ, ახლა თამასუბებში მხოლოდ 412 ათასი მანეთი აქვს ვაჭრებში ბანკს და გირაოთა კი მხოლოდ 140,000 მან. ხუთათასი მანეთის შემოსავალი, რასაკარგველია, ვერ იქნება ისეთი, რაც უწინ მილიონ ნახევარ მანეთის იყო, — შემოსავლად იყო, — ხარჯები კი ისევე უწინდელი აქვს ანაქს, ადვილი გასაგებია, რომ ახლი ამ უწინდელ ხარჯების გასტყობვას აღარ შეუძლია ბანკს თავის შემტყობულ ოპერაციებში...

1908 წ. თამასუბების სარგებელი შემოსულია ბანკს 38640 მ. 60 კა. გირაოთა ვაჭრებში ფულში 13000 მან., ამავე წელს ბანკს გირაო გადაკრავებული რომ ჰქონდა სხვა ბანკებში, თვითონ ამ ბანკებს სარგებელი გადაუხდა 13064 მ. 49 კა. გადაკრავებულ თამასუბებში გადაიხდა 16381 მ. 76 კა. და ბანკში შემტყობულ ფულის სარგებელი ფულის პატრონებს მისცა 15052 მან. 56 კაპ. ამნაირად თამასუბების და გირაოს სარგებელი ბანკს თითქმის 32 ათასი მან. მილია თვითონ კი იმ ფულში რომელიც აქტივობადა 44 ათასი მან. გადაიხდა, ე. ო. ურჩებოდა და მას წინადათ მიმდინარე ხარჯების და სხვა ხარჯების გასტყობვას 8000 მანეთი, — ბანკს კი მარტო მიმდინარე ხარჯები 25000 მანეთი მანეთი — 25000 მან. როგორ უზარებდა წლიური შემოსავლით გასტყობვას, არ ვიცი...

ხარჯი შემოსავლის დაგვარი უნდა იყოს. რომელიც ვაჭრებმა თავისი ვაჭრობა რომ შემტყობოს და ნაწილებს რაოდენობას კი არ დააკლოს, ვაჭრობის შემოსავალი ამ ნაწილებს დაგვარის რომ ამას გამოეყოფოთ, — რას დაძაბებთ ამნარი ვაჭრები... ესევე სახელი უნდა დაარქვებოთ კის გამოცემას, რომელიც არ იკლებს ნაწილებს და ბანკის საზოგადო კრებას, რომელიც ამ ხარჯებს უტყულებდა სტაქს...

ჩვენ ბანკის გამოცემას მეტ ბარალს ვეძებთ, რადგანაც იგი სდგას საქმის სათავეში, საქმის ცოდნა მის უფრო მოეთხოვება, იგია ამიტომ ხეობრივად უფრო პასუხისმგებელი... თავის წლიურ ანგარიშებში იგი სიმართლეს მალავს, არ ამხლებს ყოველ წელიწადს ხარალს და შემოსულში შეყავს ბანკის წვერები. ჩვენ სრული დარწმუნებული ვართ, რომ საზოგადო კრება იმ თავიფრ მიიღებდა, რამე ხომდის ხარალის თავიდან ასაცილებლად, ბანკის გამოცემა მას თავის დროზე თუ შეტყობინებდა ბანკის ახ-

ლანდელ მდგომარეობას... ოცი-ოცდაათი ათასი მანეთი ყოველ წლიური ხარალი ხუმრობა ხომ არ არის, რისიმე მოთხოვნა არის საქარა, საქმის ასე დატოვება არ შეიძლება.

რა გზით შეიძლება საქმის გამოკეთება, რა გზას უნდა დადგეს გამოცემა იმისათვის, რომ ბანკის საქმეები რაგმ ჩაღვდეს და ბანკის წვერებმა შემდეგში მინც ახალი ხარალი არ ნახონ, ამავე შემდეგ წერილში გამოუტყვამთ ჩვენს შემტყობულ და შემდეგ ბანკის გამოცემა და ბანკის წვერებმა — თუ უნდათ, მიიღონ ჩვენი რჩევა, თუ არ უნდათ, — ნუ მიიღებთ და ისევე ძველ წაბუნ სიარულით განაგრძონ საქმის წამოგება...

გვეგონია კი, რომ გამოცემა თუ საზოგადო კრებაც ვალდებულნი არიან ჩაუვიკრდნენ საქმეს და იგი უუფროდნა მთლიან და დასტოვონ. ქუთაისის საერთოერთო ბანკი ნამეტანი საქარა, აუცილებელი დაწესებულება ქუთაისის ვაჭრებისათვის და ქართველთათვის, დღეს თუ იგი შევიწროვებულ მდგომარეობაშია, მისი ასეთი შევიწროვებულობა მართლაც წარმავალია, — თვით-უფროსი დღეა უნდა, მეტი საქმარობა, საქმის უკეთესი გაძლიერება და ბანკი გამოაზრუნდება და უწინდებრივად დაუწყებს პატრონობას ადგილობრივ ვაჭრობას, ადგილობრივ ვაჭრობით ცხოვრების სათავეში დადგება...

ჩვენ გვრწას, რომ ასეთი ხანა ისევე დაუდგება ბანკს, ეს რაქმნა ვაჭრებმა აქვს და, თუ ვერნა რაქმნა, საგარეოთა კი არა, ახლანდელ გამოცემის წინადადება ჩისიმე სათქმელად კი არა, — იმისათვის, რომ ამ გამოცემაში შეიგნოს თავისი შეცდომა და თვითონ გამოაზრუნოს ის საქმე, რომელიც მას ჩამარტყული აქვს საზოგადო კრებისაგან. მის მაგიერ ახალი გამოცემა კი არ გვინდა, ჩვენ გვინდა, რომ ახლანდელმა გამოცემაში შესარტყლის რისა, რასაც საქმის მდგომარეობა მოითხოვს და ის ზომები მიიღოს, რომლებსაც ჩვენ შემდეგ წერილში დავისახებთ...

და ვინც გულდასმით წაიკითხეს ჩვენს ნაწერს, ადვილად მიხვდებიან, რომ შეიძლება გამოაზრუნდეს ქუთაისის აურთიანთა ბანკი, რომ ეს გამოაზრუნება ძნელი არ არის...

ამ გამოაზრუნებაზე შემდეგ.

ს. თუმანიშვილი

ჩემი დღიუნი

„ხაკავაზი“ და ივ. ხანატუროვი

ქართველმა საზოგადოებამ იცის, რას შეეხება ეს საქმე. „ხაკავაზი“ შეეცითა ატე. ლისკო-ის რედაქტორს ივ. ხანატუროვს, მართალია თუ არა, რომ ერთ სახელზე ქართული ენის შესახებ ვითაცაა ძალდური ენა არისო, მართალია თუ არა, რომ ამ სახელზე სურვილი გამოგოტყვას, მთელი ვაჭრობა სომხების ხელში გადადგესო?

ივ. ხანატუროვმა ასეთი ბრალდება უარყო და განაცხადა, რაც ვთქვი ასეთ ტენდენციურ მნიშვნელობას მოკლებული იყო და „ხაკავაზის“ შეკითხვას პროვოკაცია უწოდა. ჩვენ არაფერს არ ვიტყვიან ამ ინციდენტზე, მაგრამ ადგილობრივმა გამოცემამ მას იმდენი უკრალა მიაქცეს, რომ ეს უკრალადაც იმდენად ცალმხრივია, რომ არ შეგვიძლია მის შესახებ ჩვენი აზრს არ გამოვთქვათ იმ იმედით, რომ შეიძლება ზოგიერთები მინაც ავაშრობონ იმ გზას, რომელიც შემტყობა გვეგონა.

ჩვენ და სომხები იმავე სახელმწიფოს სასურველში ვცხოვრობთ, ამ სახელმწიფოს ერთსა და იმავე კუთხეში ვცხოვრობთ და ჩვენც და სომხებსაც ერთი და იგივე უფლები ვაჭრებს კისრებ, მრავალი საერთო მიზნები ვაჭრებს განსახორციელებელი და საქარა ამიტომ შეთანხმებული მოქმედება ჩვენი სომხებთან.

ეს შეთანხმებული მოქმედება სრულებით არ გულისხმობს ჩვენი და სომხების ყველა ინტერესის იგვიგებას, ეს იგვიგება შეუძლებელია არის. სომხები ყოველთვის ეტყვიან სომხობა გააძლიერონ ეკონომიკურად, შეგნებული ქართველი ყოველთვის ქართველების გაძლიერებას ეტყვიან. ამ მხრივ ივ. ხანატუროვის სურვილი ვაჭრობა სომხობის ხელში გადავიდეს გულმოსხველი არ არის, — დარწმუნებული ვართ, რომ არა ერთ ქართველ მოღვაწეს გამოუთქვამს რო-

როსპრეზ. ერთ დროს რომ განახლებების მოტრფილყო ყოფილა, ამას არ ეკვობთ. მე გადაჭრით ვამბობ, რომ სტუიუს არას დროს თავის არჩეულ გზასთან არ უღალატებდა და არც უღალატებებს. ის განახლების მოტრფილყო ყოფილა და იქნება კიდევ. ამას ბევრი მისი მხლობელი ამხანაგები დამატკიცებთ საქართველოსებერ უტყუარ საბუთებით.

ხიზი.

ძოკლე პასუხი ბ. „დახვოს“.

უშუაგისი გვიან, ვიდრე არსოდეს. თვეს სწერთ „ივერიის“ მე-15 №-ში ჩემზე, მაგრამ განსაკუთრებით კერძოთ რაც მებედა მე, იმაზე ვაგვიტო პასუხა: ბ. ბაია. მოსეშვილს პურიშვილის სახელით ნათლავს. „ფუსუს“ და სხვა (სიტყვა „ფუსუს“ თქვენი ლექსიკონის სალოაროსთვის დამითინა უღალატებდა გეომ.) ცხადია, რომ უშიშროთ არაფერი ითქმის. ისიც ცხადია, რომ ჩვენშია აკანობენ პურიშვილები, რაც არა ერთი ხელს ყოფილა მოსხენებელი ჩვენ შურნალ-გაგვითში. როგორც რუს-პურიშვილები ცდლობენ გარდაქმნა დღევანდელი ცხოვრება მზავსად თვის სახისა; ისე ჩვენს პურიშვილებიც, რომელთა შორის განსხვავება იმდენი არაა არაფერში, რამდენად შედარება. როგორც პირველები, ისე მეორეები იმდენად აქტივენ ყურადღებას მისწავლებლების მდგომარეობას, რამდენად ესენი გამოდიან მათი შეხედულების გამოტარებულ სწავლა-აღზრდას (საქმეში). როგორც იქ, ისე აქ მათ შეგნებელი საზოგადოება აღმოცარად უყურებს.

თქვენი საშოქალაქო პირველ-დაწყებითი და ყოველ ტიპის ერთ და ორკლასიანი სასწავლებლებში, მიუხედავად იმისა, საზოგადოა ისინი თუ სახელმწიფო, არსებობს 1906 წლიდან 1881 წ. სწავლის გეგმა; აგრეთვე გაკეთებულია განაწილება ყველა დაბალ სახელმწიფო-სკოლაში იგივეთა, რაც თქვენსაში; და თუ ეს გეგმა თქვენ სკოლებში უნაკლებად სრულდება, ეს იმიტომ, რომ თქვენი სკოლების სულის ჩამდგმელთა ეკონომიური და სხვა მდგომარეობა თქვენზე დაბალია, რასაც თქვენ, შეძლებს დასადგინებ, თანდათან აუფრთხილებთ. სკოლის მისწავლებელთა სასარგებლოთ რა დათესთ გონებრივად ან ეკონომიურად თუ რამე დაწერილა მათ მდგომარეობაზე ჩვენ უზრუნველ-გაზეთებში, ეს მხოლოდ არსებულ ან ყოფილ იმავე მისწავლებელთაგან ან და ვინმე კვლ გამოხატ პირისაგან. მათ მიერ ნაწივებულ ზოგიერთ გონებრივ საზრდოს რეცეპტის განხორციელებაში შეგვძლიათ დახმარება, მაგრამ თქვენ მათ გამოძახილს დღემით უპასუხებთ.

ნუ დაივიწყებთ, რომ 1881 წ. გეგმა მოკვდა სოფლის მისწავლებელთა 9 თვის შიმშილობას. რამაც ბოლო მოუღო მე-9 წურს მეთოდს ჩვენ სკოლებში და რისი ეტლახან არსებობა ბ. მოსეშვილმა სხოლასტიურად განიმეორა საბჭოში, რას უწოდებდით იმ პირს, რომელიც მონათლავს ყურებითა იმათ, რომელნიც ეწევიან სოფლად სწავლა-აღზრდის ქაბან-წყვეტის უღელს და რომელთა ნაყოფსაც ვხედავთ უზრუნველ გაზეთების გავრცელების სახით სოფლად. თქვენ კი რა მოგახსენიათ და მე ბუ-ლოს თქმისამებრ „კატას კატა დამახებო“ მოვიტეცი.

ალ. სტურუ.

ჭი ბ ი თ უ რ ა

ბ-ნი რედაქტორო! უმოპოვოლესად გთხოვთ თქვენ პატივცემულ გაზეთ „ივერია“-ში ადგილი მისცეთ შემდეგ წერილს.

ლია წერილი

ბ.ბ. ელიზბარ ნადარევიშვილს, რომანოზ ანჯაფარიძეს, პორფირ თოფურაის გვირა ბრეგვაძეს, სარდიონ კაკაბაძეს, ბესარიონ კაკაბაძეს, ნიკო ხვედელიძეს და ნიკო ფხალაძეს. თქვენთან ერთად ხელს აწერენ ალექსანდრე ჯაფარიძე და გიორგი ფარულავა და „ივერიის“ მისთვის მტკიც ნომერში მოთავსებული წერილთა მე მიწვევით სამედიკატორო სა-

მართალში, თითქოს გამეღანძროთ! რადგან ეს თქვენ ჩემმა მოწინააღმდეგე ბ. ბ. კაკაბაძემ ჩავაგონათ, თორემ თქვენ არც ერთს არ გიყურებიათ მე არ ვთქვი და არც ის იკით, ან ვის უნებებოდა ჩემი სიტყვები, თუ კი ასეთი რამე იყო წარმოთქმული, ამიტომ გიკხალდებო, რომ ორ უკანასკნელ პირებს გარდა ჩემი სიტყვები არ შეგნებოდა და არც სახეში მყოფობით, მაშასადამე თქვენ უფლება არა გავტე გამომოწვივით სამართალში. რაც შეეხება ბ. ალექსანდრე ჯაფარიძეს, ძლიერ მაკვირვებს, რომ ხელს აწერს ჩემს სამედიკატორო სამართალში გამოსწვევ წერილზე. ბ. ჯაფარიძე ჩემი მოწმე იყო და არა კაკაბაძის. მე თუ რამე ვთქვი, ეს თქვი ზოგიერთი მოწმეების შესახებ, რომლებიც კაკაბაძის დასახელებული იყვნენ, მაშ რათ მიიღო ბ. ჯაფარიძე ჩემი სიტყვები თვის თავზე? მაგრამ აღმათ ბ. ჯაფარიძე ინსტიტუტურათ მიხედვითა, რომ, თუ კი რამე შეგნებოდა ჩემი მოწმეების, ერთად მასაც შეგნებოდა ეს შენიშვნა. კიდევ კარგი, რომ მას, ბ. ჯაფარიძეს, ინსტიტუტურათ გრძობა ჰქონებოდა და ამით საშუალება შეეძლო უფრო ღრმად დაკარგულენ იმაში, რაშიაც აქამდის ვეკიქმონდა. ერთი სიტყვით ბ.ბ. გიორგი ფარულავას და ალექსანდრე ჯაფარიძის სტრუქტურის შეფასებებ და გამოკვებები სამართალში, თუ კი ესენი ამას დაჯინებდნენ მოითხოვენ ჩემგან, მაგრამ მხოლოდ შეიძლება იმისა, როცა ბ. ი. კაკაბაძე შესწავლებს მის მოვალეობას, რასაც კვშირა აქვს ამ საქმესთან.

ბოლოს ვიხილ წერილის დავიანებისთვის, მაგრამ 28 აპრილს სამოველ ქვებულიძის საშუალებით ვაგივრ თქვენი წერილის არსებობა, რადგან ავით ვიყავი და სოფელი ვიმყოფებოდი და საშუალება არ მქონდა ვაზეთებისთვის თვალყური შევდევნიხა.

ფილიპე ნ. დარჩია

პასუხი ბ. ფილიპე ნ. დარჩიას

წავიკითხე ლია წერილი „ახალ დროე“-ს № 4-ში რომლითაც მძიმეულ წინადადებას შეიტანა ახი მანეთი წ. ქ. სასოგ. სასარგებლოთ, რადგანაც მე ვითომ გამამტყუეს მედიკატორებმა, რომელიც იყო ჩვენ შორის ლარსშვილი ს. ქიათურას. ამაზე მოგახსენებ, ბ. დარჩია, შემდეგ: კოტა არ იყო მისსარგებლობს უღალატებია და აქაბებთ თქვენს და წერილში სინამდვილეს, მასთან ამხინჯებთ ფაქტებს. მართალია, იყო მედიკატორები არჩეული ჩვენ შორის ინტინდენტზე, კიდევ ვაპირებ საქმე და განაჩენიც გამოაჯადეს აღორბეა-ს № 2-ში. როცა წავიკითხე, პასუხი გავგზავნე ჩემი საქმე-ს რედაქციაში და აღორბეა-ში, ესთხოვილ გამორკვეულით გამოეთქათ თავიანთი განაჩენი მედიკატორებს, რაში მდებერ ბრალს და მხლიდენ ვაღდებულს; ამასთანავე ვთხოვლობდი, ხელ მეორავთ გავრჩია ჩემი ინტინდენტი მომავალ მრეწველთა ასოციაციის ქრებას, მაგრამ ის ჩემი წერილი არ დაიბედა. რადგანაც დღემდის არ დაიბედა ჩემი გაგზავნილი წერილები, ესთხოვ ყველა მედიკატორებს ვარკვეულად განაცხადონ, განაჩენი ვაზეთის საშუალებით, რაში მხლიან მე ვაღდებულს და რა მიზეზით ხელმძღვანელობენ ჩემს გამტყუნებაში და ბ. ფილიპე დარჩია მართალია თუ არა თავისი ლია წერილში ახალი დროე-ს № 4-ში რომელშიც ლია წერილთ მომპირათა.

ილიკო კაკაბაძე

მ გ ე

კაცის დაკვლა ხალხთად.

ღმერთის ქვეყნიურ ტარების ღვდღმითაჲრად იყო მეფის მომდევნო საპატიო კაცი. მას ექვემდებარებოდა მთელი წმინდა ადგილი, საქურუმობისა და სახატოების მოსამსახურების. ამათგან რომელიც ქალაგად ჩავარდებოდა, ღვდღმითაჲრის ბრძანებით იკურდნენ, საღმუო დადიანს (ბორკილს) უყრიდნენ, მიუღწევილად ჰყვებოდნენ, მერე ღვდღმითაჲრი სცებდა მირონს და სხვა ზვარაკებთან ერთად სწირავდა ღმერთს. მისი წინებით გარწმეო მდგომ დასიღვან გამოვიდა მარჯვე მელახერე და მსხერპლად გაწირულს გულში ასობდა ღმერთს. მის წაქცევის მიხედვით ქურუმში

მკითხაობდნენ: შეწირა ღმერთმა თუ არაო. შემდეგ ყველანი მიწაზე ვართხულ გეშ ფეს ადგამდნენ, რომ გაწინდელიყვნენ. ღმერთი კი მალღიდგან ზედავდა ამას და მწუხარებით იტანჯებოდა ადამიანის მოკარონი უგუნურებაზე. ასე იყო მრეფ რვეამდე. ამან ბანაკი კაცის შეწირვა ამიერღგან აღარ იყისა.

უკანასკნელი წუთები მზის ღმერთისა.

ქვეყნის დაბადებღდნაჲე ქცობრიობის ერთ ნაწილს სწამდა: ახალი ღმერთი დაბადებოდა და თავისუფლებას მოგვანიჭებოდა.

მოვიდა მცეთაში ამხავი: აღთქმული მხნელი ღმერთი დაიბადაო. ქალაგებსო სიყვარულს, მადალთა შინა დიდებას, ქვეყანასა ზედა მშვილობას და კაცთა შორის სათანოებას. ტანჯულთა, მამრალთა, დამცირებულთა, ღირბ-ღატაკთა მეგობრითა და მყარვითა.

ვერ შევიდრება მეო, უპასუხა მოამბებს მზე-ღმერთმა. მე აა მწამს კერპობა, პარტიობა, მე ტანჯულთა და ჩაგრულთ ღმერთი კი არა, ყოველთა ღმერთი ვარ, თანასწორად მზარუნავი ყოველის არსისთვის, ხილულთა და უხილავისთვის. ჩემი სიყვარული ერთნაირად ვფენება მინდრის მცირე შრომანსაც, კაცსაც და ყოველს ციურს სერებას და მწაობას. თანასწორება სამყაროს მოძრაობაში ჩემით არსებობს, ჩემით მტკიცობს. ჩემი ბრალი არ არის, რომ თვით კაცებმა მოკონეს ერთუთრის დამცრება, დასაგვრა, შეუღლი და მტრობა, შეიღების დაკვლა და სისხლის ღვრა. მე ვანათებ და მსურს მთელი კაცობრიობაც გაათლდეს, სიყვარულში ისათუროს.

ვერვიან პასუხი ვერ ვასცა, ვიდრე არ მოვიდა კათბაღუკელი ქალწული, განთქმული მკურნალი და შეცივრი.

მან ჰკითხა რიხიანად: — მე, არამა ღმერთო, მართალია ანათებ. ა ბოზ, აღორბინებ, აბიზინებ, მაგრამ ვისის ნებით, ვინ მოგცა შენ თვითონ ვეეთი ძლიერება? — თვით ჩემ არსებობა მე ძლიერება, მიუგო არაზამხ.

— ყური დამიგდე, ყოველივერი: — ცა, დღდაძიწა, წყალი, ქარი, მზათბინი, კაცი, მცენარე და სხვა ცხოველები ვა-

ჩინა უხილოვმა დაბადებულმა ღმერთმა, რომელიც ზენა არსთა არს და უტირავს სამყარო თვისის ძლიერებით და უქვლებით. ის თვითონ არის მიუწოდელი ნათელი, ღმერთი ღმერთთა და უფალი უფალთა. მან თვითონ გააჩინა ნათელი. ღმერთი ნათელი არს და არა არს ზნელი მისთანა არკი ერთ.

მეს სურდა სიტყვა მოეჭრა შეთხებით: მე კი ნათელი არა ვარო, მაგრამ ქალწულმა აღარ დააკლო, განაგრა: — შენ თითქმე გეცინება. ღმერთი ნათელი არს, შენ კი დრო გამოშვებით ზნელდები. რასაც სინებელ ახლავს, ის ღმერთი არ არის. შენი დაბნელება თავზარს სცემს ყველას. ვერმარტიო ღმერთი კი ბანებს: მე ვარ ნათელი სოფლისა, რომელი მოვიდეს ჩემდა, დაიკვიროს ნათელი. ღმერთი თვით შეგნიერება და თვით ვერავ არს. გამოპრწყინდა ნათელი, რათა განაქარავს ზნელი კერპთ-მსახურებისა. ნათელი ღმერთი ძველისა და ახალის ალექსის შუამდგომელი არის, საზღვარი ძველსა და ახალს ცხოვრებას შორის. მისგან არის სიმაღლე ცისა, სინათლე მისისა, სიღრმე ზეცისა და საძირკველი მისნი, სიგრცე ქვეყნისა და საფუძველი მისნი. მისგან არიან ქუხილნი ხშითა ჰავრისათა, მიწის ძვრა, მტების ტენანი. მის ბრძანებით შეიძინა ვეშაპი დიდი, რომელ არს ზღვასა, შესძრავს მთელს ქვეყანას, ასე რომ ბრლევინან მთანი მყარნი, კლდენი უღალდა.

მეც ხმა არ ვასცა, მხოლოდ თავისთვის წაიხუტებუტა: — უშეოდ სიციცხლე შესწევდება!

მ. ჯანაშვილი.

(დასასრული იქნება)

შეცდომების ბასწარება

„ივერია“-ს 17 №-ში დაბეჭდილ სტენაში „სამართალს ითხოვს“ შეპარული შედგენი შეცდომები:

გვერდი 2
და ბეჭდილია: გვირგვინდენ, სჯულთ ვერგობლიო ბ ღვდღმითი ახი დანტრეული თავსუფლებას ვიშვებენ.

უნდა იყოს: გვირგვინდენ, სჯულთ ვერგობლიო აფს ზღვდღმითი ახი დანტრეული თავისუფლებას ვიშვებენ.

გვერდი 3
და ბეჭდილია: წეროლ შევიღების მა-

მთლი პირველ ხნოთ ის თითქმის და ამიერღგან

მხნეთ შემოსახებს, მათს ყოფნა მოებრც მოძალდე სტუმრის სისხლათა

(უსულდოდ პაუზა)

აწ სასამართლოს ვთხოვ მთავრობის უნდა იყოს წერილ შევიღები, მამული პირველ ხნოთ ის თითქმის და ამიერღგან მხნეთ შემოსახებს, მათს ყოფნა, მოებრც მოძალდე სტუმრის სისხლათა

(უსულდოდ პაუზა)

აწ სასამართლოს ვთხოვ მომპრობის

რედაქტორ-გამომცემელი
კ. ი. ხერხეულიძე.

ბანსხალბანი

ქალთა საზოგადოების

პირველი საზოგადოება შესაგება 11 მაისს საღამოს 7 საათზე კავკასიის შერკონურ საზოგადოების სადგომში (ალექსანდრეს ბაღ). საზოგადოება დაინტერესებულია, როგორც ქალებს, ისე მამაკაცებს დასწრონ აღნიშნულ კრებას.

НОВОСТЬ XX ВЪКА
СТАЛЬНАЯ-АЛЮМИНОВАЯ

КУХОННАЯ ПОСУДА

АЛЕКСАНДЕРВЕРКЪ
А. ФОНЬ-ДЕРЬ НАМЕРЬ.

МОСКВА, Мясницкая, № 20.
ХАРЬКОВЪ, Московск. № 11
и во всѣхъ лучшихъ МАГАЗИНАХЪ
ХОЗЯЙСТВЕННЫХЪ ПРИНАДЛЕЖНОСТЕЙ.

გისრულებო სოფლის და ქალაქის მამულების

ღებობებებს და გარდაცვალებებს

ადრესი: გ. ტიფლისე უღ. ვედლინსკაი, ბიწურ. ჭირქიჩიანი დ. № 19. კვ. კნ. Херхеულიძე.

ნახვა შეიძლება ყოველ დღე, დილის 8 1/2-10 საათამდის—საღამომით 5-7 საათამდის. შეიძლება წერილობითაც.

1 მანათიდან **შულის ბადახა ნაწილ** **1 მანათიდან**

სელოს მამინებო 25 მნეთიდნ

იყიდება იმპერიის ყველა ქალაქში, განსაკუთრებით საკუთარ მალაზიებში.

თფლისში სამი განყოფილება: 1) გოლოვიანის პროსპექტზე სისხლის პირდაპირ; 2) ვაგზლის ქუჩა, სახლი ფინანჯიანისის; 3) ავლაბარში, კახეთის ქუჩაზე, კახელი ჯალილოვისა.

სათაბრიკო საწყობი ამიერ კავკასიაში

ამს.

პროპოზიციისა

თფლისი, სვლოლბაქის ქ. № 4.

ამ. სააზრდებლო საზოგადოების დაზარადაული

პროპოზიციისა-ლინოლიუმი

საუკეთესო საფენი იატაკისათვის.

„ლინოლეუმი“ სწვეს პარკეტის, იატაკის საღებავის, მოზაიკის, ნოებების, კლიონკის და სხ. ამგვ. მაგიერობას.

„ლინოლეუმი“ სჯობია ყველა სხვა იატაკის საფენებს იმიტომ, რომ იფარავს იატაკს სინოტივსა და სიცივისაგან, წყალ-გაუფლავია, არ იმტვერება, არ ფუჭდება სიმკვებისაგან, არ უშვებს ფეხის ხმას, ადვილით იწმინდება და ყოველთვის ღამაზია.

„ლინოლეუმი“ როგორც იმე საფენს, თავისი სიმკვრივით, სილამაზით და მოსახმარათ ერთი პირველი აღვითავანი უტირავს ყველა აქამდე არსებულ იატაკის საფენებ შორის, რასაც მოწმობს ამს. პროპოზიციისაგან მიღებული ჯილდოები და ქების ფურცლები, როგორც რუსეთის, ისე საზღვარ-გარეთელ გამოყენებზე.

ფასები და ნიშნუები „ლინოლეუმი“ მსურკველს

გაეგზავნება პირველ მოთხოვნისათვის

*) ამ დახასიათებას რომ გავყვეთ, ხომ თვით სტურუაში პურიშვილის სახელი უნდა დაერქვას.